

نگاه بیرون

بازتاب انتخابات در رسانه‌های خارجی

حملات از خط قرمزها گذشت

theguardian حسن روحانی، رئیس‌جمهور ایران، در مبارزات انتخاباتی لحن تندتری به خود گرفته است و درهمین‌حال رقبای محافظه‌کار او هر کاری بتوانند برای جلوگیری از انتخاب مجدد او به سمت ریاست‌جمهوری ایران می‌کنند. روحانی‌که در میان اصلاح‌طلبان محبوب‌تر از همه و کاندیدای پیشرو در میان شش کاندیدای انتخابات ریاست‌جمهوری است، از خطوط قرمز قرمزها با حملات او به رقیب اصلی‌اش که او را متهم به اِعمال زندان و اعدام در گذشته کرده، رخ داده است.

رئیس‌جمهور ایران در دو مناظره تلویزیونی اول که رقیای محافظه‌کارش به توافق هسته‌ای و کارکرد اقتصادی دولت حمله کردند، مجبور به اتخاذ موضع دفاعی شد اما او که یک میانه‌رو است دست به حمله متقابل به تندروها زد و در همین حال خواهان دست‌یافتن به ۴۰ درصد آرای تخمینی از ۵۵ میلیون ایرانی است که معمولا رأی نمی‌دهند. روحانی در اشاره به رئیسی که مسئول تولیت آستان قدس رضوی ثروتمندترین مؤسسه خیریه در جهان اسلام است که مالیات نمی‌پردازد، گفته: «ما می‌خواهیم قانون در مورد همه نهادهای یکسان عمل کند، ما نمی‌خواهیم هیچ مؤسسه و نهادی از معافیت مالیاتی برخوردار نباشد. چگونه است که پرداخت مالیات از سوی مردم خوب است اما شما مالیات نمی‌پردازید و پرداخت مالیات برایتان خوب نیست».

در اظهارهای فوق‌العاده مهم به رئیسی در روز دوشنبه در یک میتینگ انتخاباتی روحانی گفته: «مردم ایران در این انتخابات اعلام خواهند کرد آنها کسانی را که تنها کارشان اعدام و زندانی‌کردن معترضان بوده را قبول خواهند کرد.» (شرق)

تأثیر جدی انتخابات در سیاست خارجی

سیاست‌های کلی ایران از جمله سیاست خارجی و امنیتی از طرف رهبر ایران و دایره مشاوران مطمئن وی براساس منافع و هویت ملی تعیین می‌شود. اما این بدان معنا نیست که رئیس‌جمهوری منتخب یا وزیر خارجه قدرت و اختیاری نداشته باشند. رئیس‌جمهوری می‌تواند به‌طور جدی بر فرآیند تصمیم‌گیری‌ها در برخی مراحل کلیدی تأثیر بگذارد.

یک تحلیلگر و استاد دانشگاه سوئد در مورد اینکه ابراهیم رئیسی یکی از نامزدهای انتخابات با یک مقام روسیه دیدار کرده، گفت: این آستان نیست که بگویم روسیه در حال مداخله در انتخابات ایران است اما باید پذیرفت که نتیجه این انتخابات به‌شدت برای روسیه مهم است. نفع روسیه در ایرانی است که هیچ روابط قابل اعتمادی با غرب نداشته باشد تا به‌شدت ایران به روسیه برای حمایت‌های نظامی و سیاسی نیاز داشته باشد.

او در پاسخ به پرسش دیگری در این رابطه که حسن روحانی همواره گفته دولتش به داشتن روابط خوب با همسایگان ایران نیاز دارد اما با روی‌کارآمدن ترامپ و مواضع ضدایرانی‌های ایران تا حدی در منطقه تنها شده و روحانی چگونه می‌تواند در صورت انتخاب دوباره این رویه را تغییر دهد؟ گفت: «شکی در صداقت دولت روحانی در برداشتن موانع در روابط با همسایگان از جمله عربستان و ترکیه ندارم. اما باید صریح گفت که روحانی نمی‌تواند این رویه را یک‌شبه تغییر دهد. بنابراین اجازه دهیم انتظارات‌مان را زیاد نکنیم. وی نمی‌تواند به‌آسانی ایران را از انزوا خارج کند.» (ایرنا)

رئیس‌ی دنبال به‌چالش کشیدن روحانی است

تا چند ماه پیش ایرانی‌های زیادی با اسم ابراهیم رئیسی آشنا نبودند. زمانی که رئیسی سال گذشته به تولیت آستان قدس رضوی در مشهد منصوب شد، در عمل وارد بازی عرصه سیاست ایران شد. او به دنبال این است که دوازدهمین رئیس‌جمهوری ایران شود و تلاش کرده تا خود را به‌عنوان نامزد مستقل در رقابت‌های انتخاباتی به تصویر بکشد. ابراهیم رئیسی در تلاش است در رقابت‌های انتخاباتی یک تصویر غیرحزبی از خود نشان دهد. او همچنان به دنبال به‌چالش کشیدن حسن روحانی است. مخالفان رئیسی معتقدند که شغل ریاست‌جمهوری برای او مناسب نیست چون تجربه سیاسی اجرایی محدودی داشته است. این منتقدان بر این باورند که سمت ریاست‌جمهوری جایی برای کسب تجربه نیست. مشاوران رئیسی می‌گویند، او یک برنامه جامع برای اداره کشور دارد. مواضع او در مورد مسئله هسته‌ای نیز در مناظره دوم مشخص شد. او تلاش کرده نشان دهد بسیار مصمم است حقوق هسته‌ای ایران نقض نشود و اعلام کرده است باید به توافق هسته‌ای احترام گذاشت. او با بیان اینکه این توافق نتوانسته به رکود اقتصادی ایران پایان دهد، گفت حسن روحانی قبول داد که تمامی تحریم‌ها پس از حصول توافق هسته‌ای برداشته می‌شود اما این اتفاق رخ نداده است. (ایرنا)

دیپلماسی

معاون اروپا و آمریکای وزارت خارجه در گفت و گو با «شرق»:

نمی‌شود برای همه دنیا تعیین تکلیف کرد

علی، رئیس‌جمهوری جمهوری اسلامی ایران

ایران و انگلستان اثرگذار باشد.

یکی از موضوعات مورد تأکید و پیگیری انگلستان وضعیت پرونده نازنین زاغری است. شما چقدر در جریان روند این پرونده هستید؟
وزارت خارجه با توجه به درخواست‌های انگلستان در جهت روشن شدن تکلیف این پرونده تلاش می‌کند؟

بله، انگلیسی‌ها در بیانیه‌ها و صحبت‌های عمومی به این مسئله زیاد پرداخته‌اند. ما نیز همیشه گفته‌ایم که چون دوتابعیتی‌بودن را به رسمیت نمی‌شناسیم، همیشه یک شهروند ایرانی از نظر ما ایرانی است حتی اگر تابعیت کشور دیگری را نیز داشته باشد. براین‌اساس پرونده هر شهروند ایرانی که جرمی مرتکب شده باشد، در سیستم قضائی ایران مورد بررسی قرار می‌گیرد و حکم صادر می‌شود. این را بارها گفته‌ایم و مختص به انگلستان نیز نیست.

در جریان جزئیات پرونده مذکور هستید؟
در جریان کلیات آن هستیم. این پرونده در دست قوه قضائیه است و آنها در این مورد اعلام نظر می‌کنند.

پیش از اینکه از بحث اروپا خارج شویم، بفرمایید مجموع روابط ایران و کشورهای اروپایی را چطور ارزیابی می‌کنید و چه چشم‌اندازی برای آن متصورید؟

روابط با اروپا در عین اینکه هنوز مشکلات بانکی کاملاً حل نشده است، خوب پیش رفته و اصلاً قابل مقایسه با گذشته نیست. منظور از گذشته، دوران قبل از برجام است. از زمانی که توافق موقت ژنو انجام شد تاکنون که حدود سه سال و نیم گذشته است، سال به سال روابط تجاری بیشتری با اروپا داشته‌ایم. بعد از اجرای برجام نیز این روابط گسترش یافت. براساس آخرین آمار تقریبی که در اختیار داریم همکاری ایران و اروپا در سال ۲۰۱۶ حدود ۷۸ درصد بیشتر از سال ۲۰۱۵ بوده است. حجم تجاری در سال ۲۰۱۶ حدود ۱۴ میلیارد دلار هشت میلیارد صادرات آنها و شش میلیارد صادرات ما) بوده است. دنبال‌کردن این خط، نشان می‌دهد روابط ایران و اروپا رو به گسترش است. یادداشت‌های تقاهم و قراردادهای امضا و کارهای مالی آن دنبال می‌شود. همه اینها حرکتی رو به جلو است که در گذشته شاهد آن نبودیم.

مثال دیگر برای توسعه این همکاری‌ها، حوزه همکاری‌های هسته‌ای است. قبلاً اروپایی‌ها در کنار آمریکا ما را متهم می‌کردند که در حال ساخت سلاح اتمی هستیم. این حرف بی‌پایه و اساسی بود که رد می‌کردیم، اما آن فضا به نحوی تغییر کرده که وقتی کمیسیون انرژی اتحادیه اروپا به ایران سفر می‌کند با آقای صالحی ملاقات و درباره همکاری‌های هسته‌ای صحبت می‌کند. حتما در جریان هستید که به تازگی دو قرارداد با اتحادیه اروپا درباره همکاری هسته‌ای در زمینه امنیت نیروگاه‌ها بسته شد. اینها قبلاً قابل تصور نبود. اکنون زمینه تجاری، سرمایه‌گذاری، محیط زیستی و… برای همکاری فراهم است. علاوه بر موضوع مبارزه با تروریسم و مسائل منطقه‌ای، مجموعه‌ای از موضوعات سیاسی و اقتصادی وجود دارد که همه از وجود زمینه برای همکاری بیشتر با اروپا حکایت می‌کند.

به آمریکا برسیم. روند حل‌وفصل بحران سوریه به جایی رسیده است که آمریکا نیز در مذاکرات آستانه شرکت می‌کند. به نظر شما رویکرد آمریکا در مسئله سوریه تغییر بنیادین خواهد داشت؟

دولت ترامپ هنوز به صورت روشن موضع خود را درباره مسائل مختلف سیاست‌خارجی اعلام نکرده است. در مذاکرات اخیر آستانه حضور داشتند و خودشان می‌گویند (براساس آنچه در مطبوعات و رسانه‌ها اعلام می‌شود) سیاست خود را تدوین نکرده‌اند. بنابراین ما هم نمی‌دانیم سیاست جدید آنها چه خواهد بود. بااین‌حال آمریکا تاکنون سیاست سازنده‌ای در موضوع سوریه در پیش نگرفته است. در مواقعی دیده‌ام که از تروریست‌ها در عراق و سوریه حمایت کرده و به صورت مستقیم یا غیرمستقیم به نفع آنها وارد عمل شده‌اند. نمونه آن همین حمله نظامی به پایگاه نظامی سوریه بود. این اقدام به بهانه‌ای صورت گرفت که حریف نشدند یک تحقیقات بی‌طرفانه درباره آن انجام شود. نگاه کنیم که چه کسانی از اقدام آنها خوشحال شدند. تروریست‌هایی که در سوریه می‌جنگند از حرکت آمریکا استقبال کردند. برای اینکه بدانیم در آینده به چه صورتی عمل خواهند کرد باید منتظر ماند تا سیاست‌شان را تدوین کنند، ساکت بناییم. این کار خود به‌جای گذاشته‌اند.

با این ترتیب ضمن تأکید بر اینکه هنوز نمی‌توان درباره سیاست خارجی ترامپ قضاوت کرد به تغییر رویکرد آنها خوشبین نیستید. این درحالی است که مجموعه وزارت خارجه با وجود نامشخص‌بودن سیاست خارجی ترامپ به پابندی او به برجام خوشین است.

ترامپ حدود ۱۰ روز دیگر (۲۸ می) فرصت دارد تا تکلیف خود را درباره تمدید لغو تحریم‌ها روشن کند. پیش‌بینی قطعی این مسئله کار سختی است اما به نظر می‌رسد که این کار را می‌کند. البته ممکن است این تمدیدکردن با لفاظی‌هایی همراه باشد. صحبت‌های نامربوطی که درباره مسائل غیربرجامی می‌زنند یا حرف‌های بی‌معنی؛ مثل اینکه می‌گویند ایران روح برجام را نقض کرده است. با همه اینها به نظر می‌رسد که به سمت تمدید لغو تحریم‌ها می‌رویم. بااین‌حال ما برای هر نوع برنامه‌ای آمادگی داریم و برنامه‌ریزی کرده‌ایم. اروپایی‌ها نیز در این زمینه صحبت‌های علنی بسیاری در حمایت از برجام داشته‌اند. در جلسات خصوصی نیز با جزئیات بیشتر همین موضع را گرفته‌اند.

دلایل اینکه برجام را چندان در خطر نمی‌بینید، همراهی اروپا با ایران است؟ نشانه‌ها و دلایل دیگری که موجب ایجاد خوشبینی می‌شود، چیست؟

اولا برجام یک سند دوجانبه میان ایران و آمریکا نیست که بتوانند آن را بهم بزنند. این یک توافق چندکشوری است که موردتأیید شورای امنیت سازمان ملل قرار گرفته و به صورت یک تعهد بین‌المللی درآمده است. این تعهد براساس حقوق بین‌المللی وزن زیادی دارد. به اضافه اینکه به استثنای عده اندکی همه دنیا در جهت حمایت از برجام صحبت کرده‌اند؛ پس اگر آمریکا بخواهد تصمیم بگیرد که خلاف مسیر این رودخانه شنا کند، خودش را منزوی خواهد کرد. اگر عقل سلیم حاکم باشد، نباید به این سمت بروند و ما نیز اگرچه نمی‌توانیم مطمئن باشیم، ارزیابی می‌کنیم که آنها لغو تحریم‌ها را تمدید کنند.

اجازه دهید در سؤال آخر کمی وارد مسائل داخلی شویم. شاهدیم که در جریان مناظرات انتخاباتی، برجام یکی از موضوعات مورد بحث است. به نظر شما حمله‌ها و انتقادهایی که می‌شود در نگاه مردم به برجام و از طرفی سرکوتش آن در دولت بعد چه تأثیری خواهد داشت؟

ما از ابتدا به برجام به‌عنوان یک پروژه ملی نگاه کرده‌ایم. اکنون نیز معتقدیم که باید به مقوله سیاست خارجی، به‌ویژه بخشی که با امنیت ملی ارتباط پیدا می‌کند؛ نگاه فرجانه‌ای داشت. اگر غیر از این باشد و وارد بازی‌های سیاسی، حزبی، جناحی و انتخاباتی شویم کشور ضرر می‌کند. متأسفانه در مدت مذاکرات و بعد از آن دیدیم که همه جناح‌ها این نگاه را ندارند. وقتی برای مذاکره می‌رفتیم لازم بود که پشتمان به حمایت‌های داخلی گرم باشد. رهبری انقلاب همیشه به ما لطف داشته‌اند و آقای رئیس‌جمهور که از نزدیک کار را پیگیری می‌کردند، حمایت‌های ارزشمندی از تیم مذاکره‌کننده داشتند که این امر پشتوانه بسیار خوبی برای ما در طول مذاکرات بود، اما شاهد بودیم که به شکل‌های مختلف مثل یک مقاله در روزنامه یا یک برنامه تلویزیونی یا در قالب بیلبوردهای سطح شهر به نحو دیگری عمل شد. مذاکرات موضوعی نبود که ما راساً درباره آن تصمیم گرفته باشیم و مقامات ارشد نظام در جریان جزئیات کار بودند. قبل از هر مذاکره دستورالعمل می‌رفتیم و بعد از بازگشت نیز گزارش می‌دادیم. با این حال شاهد بداخلاقی‌هایی بودیم که به نظر ما اصلاً صحیح نبود. اکنون در آستانه انتخابات هستیم و بحث برجام مطرح است. به اعتقاد من بیان انتقادات هیچ ایرادی ندارد و همه می‌توانند براساس شواهد دقیق انتقادات خود را بگویند؛ اما نباید حرف‌های خلاف واقع زد. اینکه بگویند تحریم‌ها هنوز باقی است، صحیح نیست زیرا همه تحریم‌های آمریکا، اروپا و شورای امنیت در حوزه هسته‌ای لغو شده است. از طرفی برجام قرار بود موانع را رفع کند و این موانع اکنون لغو شده است. اینکه کشور تصمیم دارد بعد از رفع موانع به چه صورت عمل کند، بحث دیگری است. اینکه بگویم پول‌های نفت وارد کشور نمی‌شود مسئله درستی نیست. در گزارش‌های سه ماهه وزارت خارجه به مجلس، به بانک‌هایی که در حمایت‌های مختلف از جمله در اروپا ما می‌کنند اشاره شده است. پول حاصل از فروش نفت ما در این بانک‌هاست و ما به آن پول دسترسی داریم. کدام کشور تمام پول صادرات خود را به صورت نقد و پول فیزیکی به کشور باز می‌گرداند؟ مسئله مهم دسترسی آزاد به این پول‌هاست.

ما هنوز اعتقاد داریم که باید به برجام به‌عنوان یک پروژه ملی نگاه شود و دولت بعد نیز به همین نگاه به دنبال اجرای به نحو احسن آن باشد. باید دنبال این باشیم که رفتار طرف‌های مقابل را در اجرای برجام رصد کنیم و هر جا خطایی بود، با آن برخورد و آن را اصلاح کنیم.

مردس دانشگاه مشاه و عضو انجمن حمایت از کودکان زوجهنگر و بانک کتانیهای اجتماعی محری و حامی زنان می‌برسرت با سابقه طولانی در زمینه‌های اجتماعی به‌ویژه اعتیاد و خانواده کارشناس عالی‌رتبه و باور و نژاد تأیید سازمانهای دولتی

کوتاه دیپلماسی

روسیه: میان ایران و آمریکا میانجیگری می‌کنیم

● ایران، روسیه و ترکیه هفته گذشته در «آستانه» برای ایجاد مناطق کاهش تنش در سوریه توافق کردند. قرار است آنها به‌عنوان طرف‌های ضامن صلح در سوریه نحوه اجرای این توافق که از شنبه گذشته وارد فاز عملی شده را کنترل کنند. براساس توافق صورت‌گرفته چهار منطقه در سوریه ایجاد می‌شود تا آوارگان سوری بتوانند در امنیت به آن بازگردند. نیروهای خارجی در این مناطق گشت‌زنی می‌کنند و ایست‌بازرسی مستسر خواهند کرد. ایران و آمریکا که به‌تازگی وارد مذاکرات آستانه شده‌اند اختلاف نظرهایی دراین‌باره دارند و روسیه از آنها می‌خواهد تا انعطاف بیشتری از خود نشان دهند. میخائیل بوگدانف، معاون وزیر خارجه روسیه، با تأکید بر اینکه «ایران و آمریکا باید در مسیر اجرای توافق مناطق کاهش تنش در سوریه که هفته گذشته در آستانه به دست آمد از خود انعطاف بیشتری نشان دهند»، گفت: «روسیه به دنبال ایفای نقش میانجیگر است، اگرچه اختلافاتی جدی دراین‌باره وجود دارد و نباید دراین‌باره دچار توهم شد». نماینده ویژه ولادیمیر پوتین در خاورمیانه افزود: «واقعاً کسی فکر می‌کند ایران سوریه را ترک کند؟ چنین اتفاقی هرگز رخ نخواهد داد». دراین‌میان اسرائیلی‌ها نیز نگرانند طرح ایجاد مناطق امن موجب افزایش نفوذ ایران در سوریه شود. از همین‌رو بنیامین نتانیاهو در تماس تلفنی خود با پوتین، تأکید کرده است ایران یا حزب‌الله نباید در منطق امن در سوریه استقرار پیدا کنند. یک مقام اسرائیلی که نامش فاش نشده به روزنامه هآرتس گفته است: «بنیامین نتانیاهو در تماس تلفنی روز چهارشنبه خود با ولادیمیر پوتین درباره توافق آستانه برای ایجاد مناطق امن یا آنچه از سوی ایران و روسیه مناطق «کاهش تنش» در سوریه خوانده می‌شود، گفت‌وگو کرده و با ایجاد آن مخالفتی نکرده است اما تأکید کرده این مناطق امن نباید به محل استقرار ایران و حزب‌الله بدل شوند». گفتنی است بنا بر اعلام سرگئی لاروف، وزیر خارجه روسیه، کارشناسان ایران، روسیه و ترکیه در ۱۰ تا ۱۲ روز آتی برای گفت‌وگو درباره استانداردهای مشخص عملکرد مناطق امن از جمله ناظران و ایستگاه‌های بازرسی با یکدیگر دیدار می‌کنند.

برجام محور اولین گزارش کمیته اطلاعاتی سنا در زمان ترامپ

● **مهتر:** مدیر اطلاعات ملی آمریکا اولین گزارش جامعه اطلاعاتی این کشور در زمان ترامپ با موضوع ارزیابی تهدیدات جهانی را منتشر کرد. این گزارش در بخش جداگانه‌ای با عنوان «ایران و برجام» آورده است: ایران به صورت رسمی اعلام کرده در پی حفظ برجام است؛ زیرا حفظ این توافق را راهی برای برچیدن تحریم‌ها و درعین‌حال حفظ توانمندی‌های هسته‌ای خود می‌داند. برجام همچنین باعث افزایش شفافیت در فعالیت‌های اتمی ایران شده است. ما نمی‌دانیم آیا ایران بالاخره تصمیم دارد که سلاح هسته‌ای بسازد یا خیر. کوتس مدعی شد: از دیدگاه ما، موشک‌های بالستیک شیوه ترجیحی ایران برای شلیک تسلیحات اتمی در صورت ساخت آن است. موشک‌های بالستیک برای بالذات قابلیت حمل تسلیحات کشتار جمعی (WMD) را دارند و تهران در حال حاضر بزرگ‌ترین دارنده موشک‌های بالستیک در خاورمیانه است! مدیر اطلاعات ملی آمریکا همچنین مدعی شد: ایران همچنان تهدیدی برای منافع آمریکا و متحدانش در سراسر جهان است؛ چراکه از گروه‌های مبارز با تروریسم از قبیل حزب‌الله، دولت اسد و حوثی‌ها در یم حمایت می‌کند!

همکاری ریاض و واشنگتن برای مقابله با ایران

● **ایسنا:** عبدالله‌بن‌یحیی المعلمی، نماینده دائم عربستان در سازمان ملل، با شرکت در سمیناری در واشنگتن ضمن خصمانه‌خواندن فعالیت‌های ایران در منطقه مدعی شد عربستان برای مقابله و متوقف‌کردن فعالیت‌های ایران در منطقه با دولت دونالد ترامپ همکاری می‌کند. او در ادامه با اشاره به اینکه روابط آمریکا و عربستان بسیار قوی و محکم است، گفت: دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا، با انتخاب‌کردن عربستان به‌عنوان مقصد در اولین سفر خارجی‌اش اهمیت تقویت روابط دو کشور را نشان داد.